

Nærings- og Fiskeridepartementet

PARTSBREV

Vår ref:
2015001603/4

Deres ref:

Saksbehandler:
Inge Dag Røkenes/76
18 50 00

Arkivkode:
FA - U40, FE -
242, TI - &13

Dato:
12.02.2016

Høring av forslag til innretning på havbruksfondet - Øksnes kommune

Melding om vedtak i sak: Høring - forslag til innretning av havbruksfondet

Formannskapet - 012/16:

Det er fattet følgende vedtak i saken:

Øksnes kommune vil gi flg. uttalelse til Nærings- og Fiskeridepartementets høringsdokument "Forslag til innretning av Havbruksfondet".

Nasjonalt eller regionalt havbruksfond

Det vil være mest hensiktsmessig at et havbruksfond, uansett innretning, legges på et nasjonalt nivå i stedet for på et regionalt.

- Tilførsel av midler til et regionråd, som evt. virkemiddel for økt lokal tilrettelegging, må uansett basere seg på en nasjonal fordelingsnøkkel slik at det bare er den interne fordelingen blant "sine" kommuner regionrådet kan fastsette. Det vil være en utfordrende oppgave å komme til enighet om fordeling av midlene på lokalt plan, samt at det vil medføre mye administrasjon.

Fordeling av inntekter mellom Fylkeskommunene

Lokalitets – MTB vil være mest hensiktsmessig og rettfærdig å benytte ved fordeling av inntektene mellom Fylkeskommuner.

- Det er et rettfærdig prinsipp at Fylkeskommunene får en godtgjørelse som står i samsvar med den oppdrettsaktiviteten som skjer innenfor den enkelte fylkesgrense. I den sammenheng må påpekes det arbeid som gjennom årene har vært nedlagt i den enkelte fylkeskommune for klarering av eksisterende konsesjoner, samt oppfølging og utvikling av både eksisterende- og ny aktivitet.

Fordeling av inntektene mellom kommuner

Lokalitets – MTB vurderes til å være mest hensiktsmessig og rettferdig å legge til grunn ved fordeling av inntekter mellom kommuner.

- Dette regimet sikrer at kommuner med stor oppdrettsaktivitet får en inntekt i forhold til den aktiviteten som er klarert. For Øksnes kommune bygger aktiviteten på arbeid som er nedlagt over ca. 35 år.
- Noen kommuner har utnyttet sitt sjøområde i stor grad mens andre har mye "ledig sjø" for nye lokaliteter. Det vil i den sammenheng ikke være rettferdig med en forfordeling av inntekter overfor kommuner som har mye ledig sjøareal og som gjennom tilrettelegging allerede vil oppnå en økt inntekt gjennom et regime som lokalitets – MTB.
- I kommuner med stor eksisterende aktivitet er man lettere eksponert for sykdomstilfeller som kan føre til at lokaliteten må legges brakk en periode og ikke utnyttes eller utvides. Noen kommuner kan også få deler av sitt sjøareale disponert til "branngater" for å forebygge spredning av evt. sykdom. Det vil være uheldig å "straffe" slike kommuner i form av forfordeling av andre.
- I kommuner med stor utbygget oppdrettsvirksomhet vil annen sjøbasert virksomhet, som for eksempel fiske og reiseliv, i en del tilfeller konkurrere med oppdrettsnæringen om det landnære sjøarealet. Det vil være rimelig at en kommune i en slik sammenheng kompenseres for denne konkurransen.
- Lokalitets – MTB vil være et oversiktlig og enkelt regime å administrere.

Ivaretagelse av incentiveeffekten i tilstrekkelig grad

Lokalitets – MTB vurderes til å være både en tilstrekkelig og forsvarlig innretning til å ivareta nødvendig incentiveeffekt.

- For kommuner som tilrettelegger for ny aktivitet ligger det inne en belønning ved bruk av Lokalitets – MTB.
- Med andre alternative regimer som skissert, risikerer man i år hvor det generelt tilrettelegges lite nytt areale at enkelte kommuner som har tilrettelagt, får en økt inntekt som åpenbart oppfattes som urimelig høy.
- Inntektsregimer som forfordeler inntekter til kommuner som tilrettelegger nye arealer, vil kunne føre til så stor interesse for økt tilrettelegging av områder at det kan gå på bekostning av forsvarlige miljøstandarder innenfor næringen.

Størrelse og frekvens på utbetaling fra Fondet

Umiddelbar utbetaling av hele beløpet på en gang vurderes til å være det mest hensiktsmessige.

- Ved utbetaling av hele beløpet på en gang kan kommunen avsette midlene på eget fond til investering/drift for fordeling over år.
- De midler som ligger i statskassen og ikke blir utbetalt umiddelbart vil ikke være rentebærende og kommunene vil slik sett få redusert verdien.
- Dersom verdien på midlene skal søkes opprettholdt må det opprettes en mer omfattende forvaltning som kan plassere midlene i rentebærende papirer eller fonds. Dette vil medføre en mer omfattende administrasjon som vil "spise" av fondsmidlene.

Evt. opprettele av et havbruksfond til fordeling av midlene

Havbruksfondet bør kun bestå av en statlig innretning som umiddelbart fordeler alle midlene som kommer inn hvert 2. år som følge av konsesjonsrundene.

- Andre løsninger er mer kompliserte, krever en større administrasjon og tærer på fondsmidlene.

Ordfører og Jørn Martinussen får fullmakt til å innarbeide et punkt om å øke andelen som skal gå til kommunene fra 70% til 90%."

Med hilsen

Just Hjalmar Johansen
Rådmann

Inge Dag Røkenes
Næringskonsulent

Saksfremlegg

Styre, utvalg, komité m.m	Møtedato	Saknr
Formannskapet	02.02.2016	012/16

Høring av forslag til innretning på havbruksfondet - Øksnes kommune

Dokumenter i saken:

Høring av forslag til innretning av havbruksfondet - sendt i nytt format

Forslag til vedtak:

Øksnes kommune vil gi flg. uttalelse til Nærings- og Fiskeridepartementets høringsdokument "Forslag til innretning av Havbruksfondet".

Nasjonalt eller regionalt havbruksfond

Det vil være mest hensiktsmessig at et havbruksfond, uansett innretning, legges på et nasjonalt nivå i stedet for på et regionalt.

- Tilførsel av midler til et regionråd, som evt. virkemiddel for økt lokal tilrettelegging, må uansett basere seg på en nasjonal fordelingsnøkkel slik at det bare er den interne fordelingen blant "sine" kommuner regionrådet kan fastsette. Det vil være en utfordrende oppgave å komme til enighet om fordeling av midlene på lokalt plan, samt at det vil medføre mye administrasjon.

Fordeling av inntekter mellom Fylkeskommunene

Lokalitets – MTB vil være mest hensiktsmessig og rettfærdig å benytte ved fordeling av inntektene mellom Fylkeskommuner.

- Det er et rettfærdig prinsipp at Fylkeskommunene får en godtgjørelse som står i samsvar med den oppdrettsaktiviteten som skjer innenfor den enkelte fylkesgrense. I den sammenheng må påpekes det arbeid som gjennom årene har vært nedlagt i den enkelte fylkeskommune for klarering av eksisterende konsesjoner, samt oppfølging og utvikling av både

eksisterende- og ny aktivitet.

Fordeling av inntektene mellom kommuner

Lokalitets – MTB vurderes til å være mest hensiktsmessig og rettferdig å legge til grunn ved fordeling av inntekter mellom kommuner.

- Dette regimet sikrer at kommuner med stor oppdrettsaktivitet får en inntekt i forhold til den aktiviteten som er klarert. For Øksnes kommune bygger aktiviteten på arbeid som er nedlagt over ca. 35 år.
- Noen kommuner har utnyttet sitt sjøområde i stor grad mens andre har mye "ledig sjø" for nye lokaliteter. Det vil i den sammenheng ikke være rettferdig med en forfordeling av inntekter overfor kommuner som har mye ledig sjøareal og som gjennom tilrettelegging allerede vil oppnå en økt inntekt gjennom et regime som lokalitets – MTB.
- I kommuner med stor eksisterende aktivitet er man lettere eksponert for sykdomstilfeller som kan føre til at lokaliteten må legges brakk en periode og ikke utnyttes eller utvides. Noen kommuner kan også få deler av sitt sjøareale disponert til "branngater" for å forebygge spredning av evt. sykdom. Det vil være uheldig å "straffe" slike kommuner i form av forfordeling av andre.
- I kommuner med stor utbygget oppdrettsvirksomhet vil annen sjøbasert virksomhet, som for eksempel fiske og reiseliv, i en del tilfeller konkurrere med oppdrettsnæringen om det landnære sjøarealet. Det vil være rimelig at en kommune i en slik sammenheng kompenseres for denne konkurransen.
- Lokalitets – MTB vil være et oversiktlig og enkelt regime å administrere.

Ivaretagelse av incentiveeffekten i tilstrekkelig grad

Lokalitets – MTB vurderes til å være både en tilstrekkelig og forsvarlig innretning til å ivareta nødvendig incentiveeffekt.

- For kommuner som tilrettelegger for ny aktivitet ligger det inne en belønning ved bruk av Lokalitets – MTB.
- Med andre alternative regimer som skissert, risikerer man i år hvor det generelt tilrettelegges lite nytt areale at enkelte kommuner som har tilrettelagt, får en økt inntekt som åpenbart oppfattes som urimelig høy.
- Inntektsregimer som forfordeler inntekter til kommuner som tilrettelegger nye arealer, vil kunne føre til så stor interesse for økt tilrettelegging av områder at

det kan gå på bekostning av forsvarlige miljøstandarder innenfor næringen.

Størrelse og frekvens på utbetaling fra Fondet

Umiddelbar utbetaling av hele beløpet på en gang vurderes til å være det mest hensiktsmessige.

- Ved utbetaling av hele beløpet på en gang kan kommunen avsette midlene på eget fond til investering/drift for fordeling over år.
- De midler som ligger i statskassen og ikke blir utbetalt umiddelbart vil ikke være rentebærende og kommunene vil slik sett få redusert verdien.
- Dersom verdien på midlene skal søkes opprettholdt må det opprettes en mer omfattende forvaltning som kan plassere midlene i rentebærende papirer eller fonds. Dette vil medføre en mer omfattende administrasjon som vil "spise" av fondsmidlene.

Evt. opprettele av et havbruksfond til fordeling av midlene

Havbruksfondet bør kun bestå av en statlig innretning som umiddelbart fordeler alle midlene som kommer inn hvert 2. år som følge av konsesjonsrundene.

- Andre løsninger er mer kompliserte, krever en større administrasjon og tærer på fondsmidlene.

02.02.2016 Formannskapet

Behandling:

Representanten Tore Christiansen la frem følgende forslag:

"Ordfører og Jørn Martinussen får fullmakt til å innarbeide et punkt om å øke andelen som skal gå til kommunene fra 70% til 90%."

Innstillingen med endringer jfr. forslag ble enstemmig vedtatt.

FS- 012/16Vedtak:

Øksnes kommune vil gi flg. uttalelse til Nærings- og Fiskeridepartementets

høringsdokument "Forslag til innretning av Havbruksfondet".

Nasjonalt eller regionalt havbruksfond

Det vil være mest hensiktsmessig at et havbruksfond, uansett innretning, legges på et nasjonalt nivå i stedet for på et regionalt.

- Tilførsel av midler til et regionråd, som evt. virkemiddel for økt lokal tilrettelegging, må uansett basere seg på en nasjonal fordelingsnøkkel slik at det bare er den interne fordelingen blant "sine" kommuner regionrådet kan fastsette. Det vil være en utfordrende oppgave å komme til enighet om fordeling av midlene på lokalt plan, samt at det vil medføre mye administrasjon.

Fordeling av inntekter mellom Fylkeskommunene

Lokalitets – MTB vil være mest hensiktsmessig og rettferdig å benytte ved fordeling av inntektene mellom Fylkeskommuner.

- Det er et rettferdig prinsipp at Fylkeskommunene får en godtgjørelse som står i samsvar med den oppdrettsaktiviteten som skjer innenfor den enkelte fylkesgrense. I den sammenheng må påpekes det arbeid som gjennom årene har vært nedlagt i den enkelte fylkeskommune for klarering av eksisterende konsesjoner, samt oppfølging og utvikling av både eksisterende- og ny aktivitet.

Fordeling av inntektene mellom kommuner

Lokalitets – MTB vurderes til å være mest hensiktsmessig og rettferdig å legge til grunn ved fordeling av inntekter mellom kommuner.

- Dette regimet sikrer at kommuner med stor oppdrettsaktivitet får en inntekt i forhold til den aktiviteten som er klarert. For Øksnes kommune bygger aktiviteten på arbeid som er nedlagt over ca. 35 år.
- Noen kommuner har utnyttet sitt sjøområde i stor grad mens andre har mye "ledig sjø" for nye lokaliteter. Det vil i den sammenheng ikke være rettferdig med en forfordeling av inntekter overfor kommuner som har mye ledig sjøareal og som gjennom tilrettelegging allerede vil oppnå en økt inntekt gjennom et regime som lokalitets – MTB.
- I kommuner med stor eksisterende aktivitet er man lettere eksponert for sykdomstilfeller som kan føre til at lokaliteten må legges brakk en periode og ikke utnyttes eller utvides. Noen kommuner kan også få deler av sitt sjøareale disponert til "branngater" for å forebygge spredning av evt. sykdom. Det vil være uheldig å "straffe" slike kommuner i form av forfordeling av andre.
- I kommuner med stor utbygget oppdrettsvirksomhet vil annen sjøbasert virksomhet, som for eksempel fiske og reiseliv, i en del tilfeller konkurrere med oppdrettsnæringen om det landnære sjøarealet. Det vil være rimelig at en kommune i en slik sammenheng kompenseres for denne konkurransen.
- Lokalitets – MTB vil være et oversiktlig og enkelt regime å administrere.

Ivaretagelse av incentiveeffekten i tilstrekkelig grad

Lokalitets – MTB vurderes til å være både en tilstrekkelig og forsvarlig innretning til å ivareta nødvendig incentiveeffekt.

- For kommuner som tilrettelegger for ny aktivitet ligger det inne en belønning ved bruk av Lokalitets – MTB.
- Med andre alternative regimer som skissert, risikerer man i år hvor det generelt tilrettelegges lite nytt areale at enkelte kommuner som har tilrettelagt, får en økt inntekt som åpenbart oppfattes som urimelig høy.
- Inntektsregimer som forfordeler inntekter til kommuner som tilrettelegger nye arealer, vil kunne føre til så stor interesse for økt tilrettelegging av områder at det kan gå på bekostning av forsvarlige miljøstandarder innenfor næringen.

Størrelse og frekvens på utbetaling fra Fondet

Umiddelbar utbetaling av hele beløpet på en gang vurderes til å være det mest hensiktsmessige.

- Ved utbetaling av hele beløpet på en gang kan kommunen avsette midlene på eget fond til investering/drift for fordeling over år.
- De midler som ligger i statskassen og ikke blir utbetalt umiddelbart vil ikke være rentebærende og kommunene vil slik sett få redusert verdien.
- Dersom verdien på midlene skal søkes opprettholdt må det opprettes en mer omfattende forvaltning som kan plassere midlene i rentebærende papirer eller fonds. Dette vil medføre en mer omfattende administrasjon som vil "spise" av fondsmidlene.

Evt. opprettele av et havbruksfond til fordeling av midlene

Havbruksfondet bør kun bestå av en statlig innretning som umiddelbart fordeler alle midlene som kommer inn hvert 2. år som følge av konsesjonsrundene.

- Andre løsninger er mer kompliserte, krever en større administrasjon og tærer på fondsmidlene.

Ordfører og Jørn Martinussen får fullmakt til å innarbeide et punkt om å øke andelen som skal gå til kommunene fra 70% til 90%."

Saksopplysninger:

Øksnes kommune har fra Nærings- og Fiskeridepartementet fått tilsendt til uttalelse "Forslag til innretning av Havbruksfondet" med frist den 18. februar 2016.

Innledning

Regjeringen vil legge til rette for videre vekst i oppdrettsnæringen hvor en av forutsetningene er tilgang på tilstrekkelig- og egnet areal. I regjeringens pol. plattform går det fram at kommuner som stiller areal til rådighet for havbruksnæringen bør oppleve større positive ringvirkninger fra aktiviteten. Store deler av vederlaget for nye konsesjoner bør tilfalle berørte kommuner.

Næringskomiteen har i sin innstilling til Stortingsmelding 16 (2014-2015) "Forutsigbar

og miljømessig bærekraftig vekst i norsk lakse- og ørretoppdrett", ("Havbruksmeldingen"), gått inn for at 80 % av vederlaget for tildeling av ny kapasitet skal tilfalle kommunal sektor, mens staten skal ha 20 %. Videre er regjeringen bedt om å opprette et havbruksfond som skal sikre en rimelig fordeling av kommunal sektors andel av vederlaget på alle fylkeskommuner og kommuner med oppdrettsvirksomhet.

Det er tidligere gjennomført en innspillrunde hvor Nettverk for fjord- og kystkommuner, Sjømat Norge og Norsk industri deltok. I tillegg ble det mottatt innspill fra enkelte andre institusjoner. Innspillene er tatt med i utformingen av Høringsnotatet.

Bl.a. drøftes flg:

- Fordelingsnøkler mellom a) fylkeskommuner og kommuner, b) kommuner c) fylkeskommuner.
- Størrelse og frekvens på utbetalinger fra fondet
- Administrasjon av fondet

Nofima har beregnet at havbruksnæringens beslag av havbunnen innenfor grunnlinjen utgjør 420 km² (0,5 % av samlet sjøareal). Inkluderes smittesoner mellom anlegg for bekjempelse av lakselus/sykdommer øker arealbruken til vel 20.000 km². Havbruksnæringen trenger nye og egnede arealer for å kunne vokse videre. Den

10.11.2015 var det i Norge registrert tot. 945 lokaliteter for kommersiell matfiskoppdrett av laks, ørret og regnbueørret fordelt på 162 kommuner. I gjennomsnitt er det til enhver tid produksjon ved 55 % - 65 % av lokalitetene.

Samlet Maksimal Tillatt Biomasse (MTB) var i 2015 på 3.04 millioner tonn og gjennomsnittlig lokalitetsstørrelse på 3218 tonn. Den varierte fra 8580 tonn ned til 325 tonn. MTB på lokalitetsnivå er uttrykk for hvilken miljømessig bæreevne lokaliteten er klarert for og ikke MTB på konsesjonsnivå som er en tillatelse som gir utøveren rett til å produsere. En oppdretter kan ikke på noe tidspunkt ha en større biomasse av fisk i sjøen enn det som framgår enten av lokalitets-MTB eller av konsesjons-MTB. Det kan gis selskaps-MTB dersom innehaver har flere tillatelser.

I hht. Nofima hadde havbruksnæringen i 2013 en direkte verdiskaping som bidrag til BNP på kr 14,7 milliarder kr. og en sysselsetting på 9621 årsverk. På lokalitetsnivå tilsvarer det i snitt en verdiskaping på 25,7 mill. kr. eller en sysselsetting på 17 årsverk. Havbruksnæringen kjøpte i 2013 varer og tjenester i Norge for 34.3 milliarder kr. Dette utgjorde 14 678 årsverk i avledet virksomhet.

I Øksnes kommune er det gitt 9 MTB på konsesjonsnivå. Samlet MTB på lokalitetsnivå er 31 680 tonn og utgjør 1,04 % av totalen for landet som helhet. Blant de 162 kommunene ligger Øksnes på 22. plass i tonn. MTB på lokalitetsnivå varierer mye med Frøya kommune i Sør Trøndelag som mest med 4,28 % til Moskenes i Nordland som minst med 0,05 %.

Departementets kommentar i hht. Stortingets intensjon

Havbruksfondet skal sikre en rimelig fordeling på alle kommuner med oppdrettsvirksomhet. Stimulere kommunene til å gi næringen egnede lokaliteter. Ordningen skal være enkel å administrere. Kommunene ønsker mest mulig forutsigbare inntekter.

Avgrensninger og premisser

- Forutsettes at kun kommuner og fylkeskommuner med oppdrett av laks, ørret eller regnbueørret, i sine sjøarealer, bør ha krav på en del av Havbruksfondet.
- Tillatelser til andre arter tildeles løpende og vederlagsfritt og inngår ikke.
- Forsknings- og undervisningstillatelser inngår ikke
- Kommuner med bare landbasert oppdrett har ikke krav på en andel
- Utviklingstillatelser gis med en tidsramme på 15 år. Ved kommersialisering betales et vederlag på 10 mill. kr. til Fondet.
- Inntekter på kapasitetsøkning på 5 % på eksist. tillatelser fordeles med en andel på 50 – 50 mellom stat og komm. sektor og inngår ikke i Fondet.

Forslag til høring

Nasjonalt- eller regionalt Havbruksfond ?

I Havbruksmeldingen ble det lagt opp til at Kysten deles i 11 – 13 produksjonsområder med etablering av miljøindikatorer som skal gi grunnlag for å vurdere vekst i det enkelte område annethvert år. I denne anledning går vurderingen på hvorvidt det skal opprettes et nasjonalt eller 11 – 13 havbruksfond – ett for hvert produksjonsområde. Det foreligger også et forslag på Fylkesvise fond.

Eksempelvis inntekter til fylkeskommuner og kommuner

I hht. Stortingets føringer tilfaller 10 % av total inntekt inntekt Fylkeskommunene, mens 70 % går til Kommunene. Det henvises til tab.1) i Høringsbrevet hvor det eksempelvis tas utgangspunkt i at det er en vekst på 3 % i 50 % av produksjonsområdene og hvor hver ny tillatelse omsettes for 30 mill. kr. Dette gir Kommunal sektor en samlet inntekt på ca. kr 683 mill. kr. hvert andre år. Med den fordelingsnøkkelen som er skissert blir årlig samlet inntekt til hhv. Kommunene og Fylkeskommunene ca. 299 og ca. 43 mill. kr. Totalbeløpet vil være avhengig både av vekst i produksjonsområdene og pris som oppnås på nye tillatelser. (Inkluderer ikke Kommunenes inntekter som tilkommer ved framtidige 5 % kapasitetsøkninger i eksisterende anlegg.)

Det er også gjort en beregning på inntekten med bakgrunn i en arealavgift på 17 øre pr. kg med utgangspunkt i et produsert volum på 1,3 mill. tonn. Dette utgjør en årlig inntekt til Kommunene på 221 mill.kr. og gir en litt mindre inntekt i forhold til det første eksempelet. Lik inntekt fra de to alt. ordningene tilsier at vederlaget for en ny tillatelse må ligge på 27 – 28 mill. kr. i det første eksempelet.

Hvordan fordele inntekter mellom fylkeskommunene ?

Den 10.11.2015 var det 11 fylkeskommuner med klarerte lokaliteter for oppdrettsvirksomhet. I høringen tas for enkelhets skyld et eksempel med en inntekt på 1 milliard kr. for tildelt kapasitet et år og hvorav fylkeskommunene skal ha 10 %.

- Om inntektene fordeles likt, gir det 9,1 millioner kr. til hver fylkeskommune.
- Om fordelingen skjer etter hvor mye lokalitets - MTB som er klarert i den enkelte fylkeskommune gir det Nordland fylkeskommune, som har klarert ca. 20 %, en inntekt på ca. 20 mill. kr., mens Aust – Agder fylkeskommune ville

fått kr 49.140,-.

Hvordan fordele inntekter mellom kommunene ?

Det framgår at det er ønskelig å finne fram til en enkel fordelingsnøkkel. I det flg. refereres mulighetene som Departementet nevner.

- Lik fordeling mellom kommunene

I et eksempel hvor provenyet det første året er 1 milliard kr., innebærer det en utbetaling på 6,25 mill. kr. på hver kommune. Departementets kommentar er at denne ordningen vil gi urimelige utslag da kommuner med mye oppdrettsvirksomhet bør få større andel av inntektene.

- Fordeling etter lokalitets – MTB

Departementet kommenterer med at kommuner med mest oppdrett får størst andel av inntektene. Det gir en forutsigbar og stabil fordeling av inntektene, samtidig som der ligger et incentiv til å tilrettelegge for nye lokaliteter. En potensiell ulempe er at opp mot 50 % av lokalitetene til enhver tid ligger brakk, med forskjeller i hvor hyppig lokalitetene er i bruk og i hvilken grad lokalitets – MTB faktisk utnyttes. Fordeling etter lokalitets – MTB sikrer ikke at kommuner som faktisk har mest oppdrett i sine områder får mest igjen.

Både NFKK, Sjømat Norge og Norsk industri har i sine foreløpige innspill pekt på at lokalitets – MTB kan være en fornuftig fordelingsnøkkel. Fordeling ut fra faktisk bruk av lokalitets – MTB vil være mer krevende.

I vedlegg 1) framgår at med en samlet proveny det enkelte år på hhv. 500 mill.kr. eller 1 milliard kr. vil inntekten det enkelte år til Øksnes kommune beløpe seg til hhv. 5,2 mill.kr. eller 10,4 mill.kr. Dette basert på lokalitets – MTB pr. 10.15.2015.

- Fysisk arealbeslag

Skisser av anlegg brukes i søkeprosesser, noe som kan brukes som utgangspunkt for en fordeling, men er mer krevende enn bruk av lokalitets – MTB. Departementet tror ikke at det vil bli store endringer i fordelingen av vederlaget sammenlignet med lokalitets – MTB, men det vil kunne slå ulikt ut for enkeltkommuner. Incentiveeffekten vil være som for lokalitets – MTB.

- Slaktevolum

Departementets kommentar er at en slik fordelingsnøkkel er mulig å benytte pga. rapportering gjennom Altinn. Kommunene med de mest produktive lokalitetene vil bli premierte.

Det er imidlertid flere forhold som ikke er hensiktsmessig. Fordelingsnøkkelen

knyttes ikke opp mot arealbeslag. Sammenhengen mellom klarering av nye arealer og økte inntekter fra Fondet svekkes fordi klarering ikke nødvendigvis medfører økt slaktevolum umiddelbart. Det kan medføre større svingninger i kommunenes inntekter fra år til år for eksempel ved sykdomsutbrudd og rømninger som gir redusert slaktevolum.

Hvordan ivareta incentiveeffekten i tilstrekkelig grad?

En gjennomsnittskommune med lokalitets – MTB på 19 000 tonn (0,625 % av total) og som tilrettelegger en ny lokalitet på 3000 tonn, gitt at samlet tilrettelegging på landsbasis er 152 000 tonn (5 %), får en tilleggsinntekt på kr 642.230,- året den klareres.

Dersom eksisterende lokalitets – MTB ikke er tilstrekkelig for å få økt tilrettelegging nevnes flg. alternativer.

- Reservere en andel av inntektene til fordeling kun på de kommuner som har klarert nye- eller utvidet eksisterende lokaliteter.

Eksempel. Ved en forfordeling på 300 mill. kr. (30 %) av et samlet proveny på 1 milliard kr. vil en gjennomsnittskommune som tilrettelegger som nevnt ovenfor få en tilleggsinntekt på 5,92 mill. kr. ved klarering.

Departementets kommentar er at dette kan gi store- og urimelige utslag ved tilfeller der en kommune tilrettelegger i et år hvor det av forskjellige grunner tilrettelegges lite på landsbasis.

- Nye lokaliteter teller dobbelt sammenlignet med eksisterende.

Dette vil gi kommunen i ovenfornevnte eksempel en tilleggsinntekt på 1,58 mill. kr.

- En andel av fondet fordeles på kommuner hvor økt konsesjons – MTB tas i bruk. Inntektene fordeles likt på vertskommunene, uavhengig av ant. lokaliteter og størrelsen på lokalitetene i ant. tonn.

Regionråd som alternativ til fordeling fastsatt av departement ?

Fordelingsnøkkel mellom Fylkeskommuner ?

Størrelse og frekvens på utbetaling fra Fondet?

Alternativene som nevnes fra Departementet er:

- Umiddelbar utbetaling
- Fast utbetaling
- Prosentvis utbetaling

Det nevnes at enkelte kommuner ønsker årlige utbetalinger fremfor å få alle midlene utbetalt på en gang. (Hvert 2. år). Dette bunner i at kommunene frykter at beløpene

enkelte år blir så store at de må inntektsføres i investeringsregnskapet og ikke kunne brukes til drift. Departementet mener at kommunene her står fritt. Vurderingen skjer ut fra de generelle regnskapsreglene for kommunesektoren.

Bør det opprettes et Havbruksfond til fordeling av midlene ?

Dersom det forutsettes faste årlige utbetalinger eller prosentvis utbetaling må det opprettes et eget Havbruksfond til forvaltning av midlene. Det vises til fordeler/ ulemper ved de alternative utbetalingsordningene i Høringsbrevet, pkt.) 6.4.3, side 16.

Miljø / Nærmiljø:

Det ble pekt på under diskusjonen om arealavgift at en slik avgift ville gi kommunene for store incentiver for å tilrettelegge for oppdrett som evt. går på bekostning av andre interesser i kystsonen. Samme argumentasjonen vil kunne gjelde når kommunene får en større andel av inntektene fra framtidige kapasitetstildelinger.

Det er imidlertid allerede besluttet at det skal opprettes et havbruksfond.

Høringsnotatet omhandler innretningen av fondet som i seg selv ikke vil ha noen miljømessige konsekvenser. Miljømessige hensyn ivaretas på samme måte som før i prosessen med klarering av nye lokaliteter.

Vurdering:

Nasjonalt eller regionalt havbruksfond?

Tilførsel av midler til et regionråd, som evt. virkemiddel for økt lokal tilrettelegging, må uansett basere seg på en felles fordelingsnøkkel slik at det bare er den interne fordelingen blant "sine" kommuner regionrådet kan fastsette. Det kan være en krevende oppgave å komme til enighet om fordeling av midlene på lokalt plan, samt at det vil medføre mer administrasjon. Det vil derfor være mest hensiktsmessig at et havbruksfond, uansett innretning, legges på nasjonalt nivå.

Hvordan fordele inntektene mellom Fylkeskommunene?

Det er et rettferdig prinsipp at Fylkeskommunene får en godtgjørelse som står i samsvar med den oppdrettsaktiviteten som skjer innenfor den enkelte fylkesgrense. I den sammenheng må påpekes det arbeid som gjennom årene har vært nedlagt i den enkelte fylkeskommune for klarering av eksisterende konsesjoner, samt oppfølging og utvikling av både eksisterende- og ny aktivitet. Det vil derfor være mest hensiktsmessig å benytte lokalitets – MTB ved fordeling av inntektene. Dette er også i tråd med FHL sin vurdering.

Hvordan fordele inntektene mellom kommunene?

Lokalitets – MTB vurderes til å være mest rettferdig og hensiktsmessig å legge til grunn ved fordeling av inntekter mellom kommunene ut fra at:

- Dette regimet sikrer at kommuner med stor oppdrettsaktivitet får en inntekt i forhold til den aktiviteten som er klarert. For Øksnes kommune bygger aktiviteten på arbeid som er nedlagt over ca. 35 år.

- Noen kommuner har utnyttet sitt sjøområde i stor grad mens andre har mye "ledig sjø" for nye lokaliteter. Det vil i den sammenheng ikke være rettferdig med en forfordeling av inntekter overfor kommuner som har mye ledig sjøareal og som gjennom tilrettelegging allerede vil oppnå en økt inntekt gjennom et regime som lokalitets – MTB.
- I kommuner med stor eksisterende aktivitet er man lettere eksponert for sykdomstilfeller som kan føre til at lokaliteten må legges brakk en periode og ikke utnyttes eller utvides. Noen kommuner kan også få deler av sitt sjøareale disponert til "branngater" for å forebygge spredning av evt. sykdom. Det vil være uheldig å "straffe" slike kommuner i form av forfordeling av andre.
- I kommuner med stor utbygget oppdrettsvirksomhet vil annen sjøbasert virksomhet, som for eksempel fiske og reiseliv, i en del tilfeller konkurrere med oppdrettsnæringen om det landnære sjøarealet. Det vil være rimelig at en kommune i en slik sammenheng kompenseres for denne konkurransen.
- Et slikt regime vil være oversiktlig og enkelt å administrere.

Hvordan ivareta incentiveeffekten i tilstrekkelig grad?

- For kommuner som tilrettelegger for ny aktivitet ligger det en belønning ved bruk av Lokalitets – MTB.
- Med andre alternative regimer som skissert, risikerer man i år hvor det generelt tilrettelegges lite nytt areale at enkelte kommuner som har tilrettelagt, får en økt inntekt som åpenbart oppfattes som urimelig høy.
- Inntektsregimer som forfordeler inntekter til kommuner som tilrettelegger nye arealer, vil kunne føre til så stor interesse for økt tilrettelegging av områder at det kan gå på bekostning av forsvarlige miljøstandarder innenfor næringen.

Størrelse og frekvens på utbetaling fra Fondet

Umiddelbar utbetaling av hele beløpet på en gang vurderes til å være det mest hensiktsmessige ut fra at:

- Ved utbetaling av hele beløpet på en gang kan kommunen avsette midlene på eget fond til investering/drift for fordeling over år.
- De midler som ligger i statskassen og ikke blir utbetalt umiddelbart vil ikke være rentebærende og kommunene vil slik sett få redusert verdien.
- Dersom verdien på midlene skal søkes opprettholdt må det opprettes en mer omfattende forvaltning som kan plassere midlene i rentebærende papirer eller fonds. Dette vil medføre en mer omfattende administrasjon som vil "spise" av fondsmidlene.

Bør det opprettes et havbruksfond til fordeling av midlene ?

Havbruksfondet bør kun bestå av en innretning som umiddelbart fordeler midlene som kommer inn hvert 2. år som følge av konsesjonsrundene.

- Andre løsninger er mer kompliserte, krever en større administrasjon og tærer på fondsmidlene.

Konklusjon:

Det vil være mest hensiktsmessig at et havbruksfond, uansett innretning, legges på nasjonalt nivå i stedet for på et regionalt.

Lokalitets – MTB vil være mest hensiktsmessig og rettferdig å benytte ved fordeling av inntektene både mellom Fylkeskommuner og mellom Kommuner.

Incentiveeffekten mht. tilrettelegging av nye lokaliteter ivaretas i tilstrekkelig grad og holdes innenfor en forsvarlig miljømessig ramme ved bruk av Lokalitets – MTB.

Umiddelbar utbetaling av hele beløpet som kommer inn ved hver konsesjonsrunde vurderes til å være det mest hensiktsmessige.

Havbruksfondet bør kun bestå av en innretning som umiddelbart fordeler de midler som kommer inn ved konsesjonsrundene, hvert 2. år.

Vedlegg:	Dok.ID
Høringsdokument - Høring av forslag til innretning av havforbruksfondet	139800
Høringsinstanser	139801
E-postmelding	139799